THE
DICKRIS PUBLISHING CO.
628 Third Avenue,
NEW YORK CITY.

ՏԻԳՐԻՍ

ՏԻԳՐԻՍԻ ՍԻՒՆԱԿՆԵՐԸ ԲԱՑ ԵՆ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ԱՌՋԵՒ։

ՇԱԲԱԹԱՓԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Ա. ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 6 — ՆԻՒ ԵՈՐՔ, ԴԵԿՏ. 18, 1897 — ԳԻՆ 3 ՍԷՆԹ

ՕՐՈՒԱՑ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Համիտի և Վիլհէլմի մէջ կրօնական խորութիւն գոյութիւն չունի. ուաձելի Վիլհէլմն է որ...կը հակի իր ռուսական դաւանանքին, մինչ Սուլթանը գէթ ամէն ուրբաթ աշխարհիս կը գայտարարէ թէ ինքն Մուհամմէդի փոխանորդն է։ Անցեալ Գուրպան Պայրամին Համիտը քանի մը թանկագին արեւելեան գորգեր լեռնաւորեց երկու զոյգ Արաբական նժոյգներու վրայ և դրկեց իւր բարերար-բարեկամին, իբրև Պայրամի փէշքէշ, և նոյնպէս Վիլհէլմ Գերմանիոյ զարդարանքին համար։ Ամանդամ կարգն Գերմանիայի կայսրն է։ Ինչպէս Ֆրանսիոյ և Կաղանդչէքի նուէրները անցեալ օր փութացուցած է կանխաւ հասցնել Եըլտըզ-Քիօշքը... երեք կտոր իւղաներկ պատկերներ, յատկապէս նկարիչ-բանաստեղծ-վիպասան Վիլհէլմի կայսերական վրձինով գծուած։ Ժամանակ մը գաղտնիք մնաց նկարներու մէջին նիւթը։ եղան ըսողներ թէ Պէրլինի ամենէն գեղեցիկ հասարակաց երդչուհին է, որուն պատկերը Կայսրը խոստացած է եղեր դրկել Համիտին...։ Բայց այս շաբթու Անգլ. լուրջ հանդէս մը գտնելիքը գտած է։ Հանդէսը կը պնդէ թէ, եթէ իրապէս անծանօթ կը մնայ իրեն նկարներու մէջին նիւթը, միւսին, սակայն, գտած է այսպէս. Հանդէսը տպած է Վիլհէլմի պատկերը, արուեստական վրձինը ձեռքը, որ կաչխատի լրացնելու Սուլթանի հրեշտակային կերպարանքով, թեւերով նկարը, որուն վրայ խոշոր տառերով քրիստոնեական վրձինը գրած է "Սուրբն Համիտ"։ Ահա այս է նկարներէն մին որ Քրիստոսասպաշտ Կայսրը նուիրած է Խալիֆային...

* * *

Երջանկութիւններս կատարեալ է. Ազգային աղաւութեան յոյսերը այս շաբթու կը բազմապատկուին, որովհետև Սուլթանին չափ մեղ թշնամի Գերմանական Կառավարութեան Կ. Պոլսոյ Ներկայացուցիչն ալ վերջապէս ինպատ մեղ կը խօսի, մեր ապագայ բարօրութեան համար փերկարար կարգադրութիւններ ըրած է Օսմ. Կառավարութեան հետ։ Կարգ մը թղթակիցներ անցեալ շաբթու դիմեցին Պոռտ Ընկերութեան Միսիոնարներուն և խնդրեցին որ հրատարակութեան տան իրենց քով գտնուած այն տեղեկութիւններն, որոնք կոտորածներէն վերջ Ամերիկեան Միսիոնարք գրկած են Պոռտին։ Բայց ընկերութեան Պօսթոնի կեդրոնը մերժեց այդ ընել առարկելով թէ "ինչ ինչ պատճառներու համար" ստիպուած են հրապարակ չը հանել. սակայն միայն Միսիոնար մը, Պ. Ռոզ, թղթակիցներուն յանձնած է Կ. Պոլսոյ Գերմ. Դեսպանին մէկ գրութիւնը, որով Դեսպանը Դիւանագիտական լեզուի բառախաղերով կոտորածներու ճիշտ պատասխանատուութիւնը երբեմն Թրքի, երբեմն ալ Հայ յեղափոխականներուն վրայ ձգելէ վերջ, կը յայտարարէ թէ "Ես ազդու դէմարութիւններ ըրած եմ Սուլթանին ցոյց տալով իրեն ներկայ դրութեան շարունակութեան անկարելիութիւնը, և որոշապէս ըսած եմ իրեն թէ յաջորդ յեղափոխութեան մէջ, որ անպատճառ տեղի պիտի ունենայ, պաշտպանները պէտք չէ որ երևին, և նորին Վեհափառութիւնը խոստացած է ինձ որ ոստիկանութիւնը և կանոնաւոր զօրքերը պիտի երևին հրապարակի վրայ. և ասոր համար Սուլթանը իր պատուոյ խօսքը տուած է։

Անպատում երախտագիտութիւն մը չենք պարտիր Գերմ. դեսպանին, որ այնքան բարի կը գտնուի որ մեր ջուրդերու կերպը կերպը կանխաւ որոշելու նեղութիւնը յանձն կառնէ։ Զէ՞ք կարծեր այս որպի մեծ գոհունակութիւն մը է որ մարդ կանխաւ գիտնայ թէ սուինով թէ մավզէրեան գնտակներով և թէ սոֆթայի կացինով և կամ լախտի հարուածներու տակ պիտի մեռնի։ Օ՛հ, անտանելի է կիսամեռ, արիւնիդ մէջ գլտորուիլ փողոցի մէջ, ճեղքուած գլխով մը։ Գնտակի մը բոպէական մահը ի՛նչ անուշ կոտորուիլ է։ Շնորհակալ ենք Պ. Դեսպան, հրեշտակի մը սիրտը կը բաբախէ ձեր սաքսոնական կուրծքին տակ։

* * *

Քրիստոնեայ մարգասէրներ ժամանակէ մը իվեր կազմած են ընկերութիւն մը որուն նպատակն է խաղաղութեան վեհ սկզբունքը քարոզել այս աշխարհի վրայ, և շատ միջոցով արգիլել ազգերու միջև ահռելի պատերազմները։ Այս խաղաղասիրաց ընկերութեան գործող և գլխաւոր անդամոց մէջ են Անգլիոյ և Գերմանիոյ զինագործարանաց տէրերը— Արմսթրոնկ և Քրուբ։ Ահաւասիկ սա խաղաղասիրաց ներկայացուցիչները են որ քանի մը շաբաթէ ի վեր կը ապրին Օթէլ Լօնարի մէջ ի Բեռայ։ Օրը քանի մը անգամ Բ. Դոնէն Եըլտըզ, Եըլտըզէ Բ. Դուռը կը վազեն՝ հմտոզելու համար Սուլթանը և նախարարութիւնը որ Թուրքիան անհրաժեշտ պէտք ունի բարեկարգելու իւր ահաւոր բանակը։ Արմսթրոնկի ներկայացուցիչ Լօրտը կը համոզէ Դուռը որ վռնտեն Քրուփի ջհուտ ներկայացուցիչը, զի անոր ապրանքները ամէնէն ճէլէպ տեսակէ են. Արմսթրոնկի զէնքերը յաջորդ անգամ ոչ թէ միայն պզտիկ Յունաստանին պիտի յաղթէ, այլ Վիէննայի սահմաններէն մինչև Փարիզ պիտի գրաւուին Համիտական քաջարի գունտերու կողմէն։ Քանի մը բոպէ վերջն է որ միւսը կը վազէ ու կ՚ստիպէ Եպարքոսը որ դուրս հանէ Լօրտը, որ աղնուականութեան քողին տակ եկած է հազարաւոր ոսկիներ կորզելու Օսմ. գանձէն, տալով անոր աղբեր ապրանքներ։ Կըսեն թէ Սուլթանը աւելի համամիտ է Քրուփէն գնելու ամէն բան։

Բայց խնդիրն այն է որ, Նախարարութիւնը որոշած է և ոչ մէկէն գնելու զուրուշի մը զէնք, ինչու որ Յունաստանէ առնուելիք ոսկիներուն վրայ թրքական փաշաներու վոհմակը աչքերը յառած կը նայի յափշտակելու համար։ Թ. Զ.

ԻՆՊԱՍՏ ՉՔԱՒՈՐ ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ՍՏԱՑԱԾ ԵՆՔ

8 տօլ. 13 սէնթ, Տրք. Ա. Տիւզեանի և Պ. Միհրանի ձեռքով հանգանակուած Հայ երեք ճաշարաններու մէջ։ 1 տօլ. Սուր-Երկաթէ. 25 սէնթ մէկէն 2 տօլ. ՏԻԳՐԻՍԻ խմբագրութեան կողմէն։

Ընտանիքին յանձնուած է ցարդ 8 տօլ. և 13 սէնթ։

ԹՐՈՑԻ ՀԱՑԵՐԸ

Թրոյ, 13 Դեկտ.

Թրոյ իր դիրքի պատճառաւ, կըզգիացեալ Հայ գաղթականութիւն մը կը ներկայացնէ, որն շատ չփուռմ չունի այլ Հայ գաղութներու հետ։ Այս պատճառաւ իսկ տեղւոյս Հայոց մասին գրէթէ ոչինչ գիտցուած է քաղաքէս դուրս։

Այժմ 150է աւելի Հայեր կը գտնուին հոս, ոյոց մեծագոյն մասը կըզբաղի շապիկի, օձիկի և թեւնոցի օղակներ շինելով. տասն և հինգի չափ ալ անձինք կաչխատին երկաթի ձուլարաններու մէջ, և մօտ տասը անձինք կը գործեն զանազան գործերու մէջ։ Օղակ շինողներու վիճակը բաղդատելով Ամերիկայի գործաւորական կենաց, յոյժ նախանձելի է, զի մաքուր և ազատ գործ մէ։ Հայերն վարձած են յարկեր, ուր կը գործեն այս և այն գործարաններու համար։

Թրոյի Հայոց նախանձելի կողմն այն է որ իւրեանց վարքովն բարի անուն հանած են և բնիկներն կը նրկատեն Հայերը գաղթականութեան լաւագոյն տարրերէն մին։ Հայք ի Թրոյ ունեցած չեն ո՛ և է խնդիր իրարու դէմ, որ գատարանով լուծուի, և ոչ իսկ ունեցած են գործաւորական ընդհարումներ այլազգի գործաւորներու հետ, և այսու իրենց անունը անարատ մնացած է։

Պակասութիւն մը կը նկատուէր սակայն Թրոյի գաղութին մէջ, այն էր թէ ազէկ անունէ մը զատ ուրիշ ոչինչ ունէին ազգային—ո՛չ գիրք, ո՛չ թերթ և ո՛չ ժողով։ Սակայն կը յայտարարենք ուրախութեամբ թէ խումբ մը երիտասարդաց ձեռնարկութեամբ անցեալ կիրակէ, Դեկտ. 12ին հոս ժողով մը գումարուեցաւ, ուր ներկայ էր երկսեռ բազմութիւն թուով 120։

Այս ժողովին խօսեցան Պատ. Ա. Մ. Իգնատիոսեան, և Տիարք Սիրականեան և Լեւոնեան։ Այս վերջինս Պոսթոնէ հրաւիրուած էր։

Յաւարտ ժողովոյն, Պատ. Իգնատիոսեանի քաջալերով փոքրիկ գումար մը հանգանակուեցաւ գրադարան մը հաստատելու համար։

Կը յուսանք որ քիչ ատենէն Թրոյի Հայերս ալ կունենանք հայկական ժողովներ և գրադարան մը։

Ա.

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ՀԵՌԱԼՏԻ ԹՂԹԱԿՑԷՆ

Պիթլիզ. Զորեքշաբթի—Այն ամենավայրեն երկրին մէջ, ուր տեղ Եւրոպացիները բնաւ երբէք այցելած չեն, բալխիրով բալխիրով, սաստիկ ձիւնի, ցուրտի՝ բոթորիկի մէջէն անցնելով, ութը օրուայ ճամբորդութենէ վերջ. ապահովութեամբ Պիթլիս հասայ։

Շատ մը հետաքրքրական նիւթեր ձեռք ձգած եմ։

ՆԱԻԱՑԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երէկ հասած են հետեւեալ նաւերը.

ԱՐԱԿՕՆԻԱ ՀԱՎՐԷՆ
ԱՅՍՕՐ ԳԱԼԻՔ.
ՓԱՐԻԶ ՈԱՈՒԹՀՀԱՄԹԸՆԷՆ
ՎԱՂԸ ԳԱԼԻՔ
ՆՕՐՄԱՆՏԻ ՀԱՎՐԷՆ

ՏԻԳՐԻՍ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Կը հրատարակուի ամէն Շաբաթ օրեր ՏԻԳՐԻՍ Հրատարակչական Ընկերութեան կողմէն։

Ց. ՂՈՒՄՐԻԿԵԱՆ ..... ԳԱՆՁԱՊԵՏ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԱՑ ՈՒ ՔԱՆԱՏԱՑԻ ՀԱՄԱՐ՝

	Տոլ.	Սէնթ
Տարեկան	1	50
Վեցամսեայ		75
Եռամսեայ		40

ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Տարեկան 10 ֆր.

Բաժանորդագին կանխիկ է։

Հասցէ՝

To the DICKRIS PUBLISHING CO.,
628 Third Ave., New York City.

ՆԻՒ ԵՈՐՔ, ԴԵԿՏ. 18, 1897.

ԱԶԴ

Մեր աշխատակիցներէ կը խնդրենք որ իրենց յօդուածները թուղթի մէկ երեսին վրայ միայն և յստակ գրեն։ Ծածկանուն գործածողներն իրենց անունները ղրկելու են մեզ, որպէսզի կարենանք իրենց նամակները հրատարակել։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Քաղաքիս մէջ կը գտնուին այժմ մօտաւորապէս տասը ազգային ընկերութիւններ, այլ և այլ նպատակներու համար կազմուած։ Այս ընկերութեանց անդամակցողք քաղաքիս Հայոց մէկ փոքր մասը միայն կը կազմեն, իսկ մնացեալք մասամբ անտարբեր են դէպի ազգային հասատութիւններ, և մասամբ չեն համարձակիր ընկերանալ անոնց՝ քաղաքական և ընկերական այլ և այլ նրկատումներու համար։ Հետևաբար խոստովանելու ենք թէ չունինք այժմ մի այնպիսի միութիւն որոյ յարկին տակ հարուստն ու աղքատը, յեղափոխականն ու պահպանողականը, այրն ու կինն կարենան իմի համախմբուիլ ճերմակ և լոկ ընկերական պարզ դրօշակի մը ներքև։

Ցանցելումն Հայկական Միութիւնը կը լեցնէր այս պակասն։ Եւ երբ այսօր այդ միութիւն առկախեալ վիճակի մը մատնուած է, անոր թողուցած պակասը ակներև կըտեսնենք։ Պէտք ունինք Հայկական միութեան, կամ նման ընկերութեան մը, որոյ նպատակը ըլլայ լոկ ընկերական կապ մը հաստատել Հայ գաղթականութեան ամէն դասակարգերուն մէջ, որք այսօր անջատ կ'ապրին և օտարի մը պէս կը վարուին իրարու հետ։

Ոմանք կը կարծեն թէ Հայկական Միութիւնն լուծուած է բոլորովին, բայց իրողութիւնն սա է թէ՝ Միութեան կանոնագրի համաձայն այդ ընկերութիւն լուծուած լինելէ շատ հեռի է։ "Երբ եօթը անդամ շարունակ օրինական թիւ չը գոյանալով՝ կանոնաւոր նիստ տեղի չունենայ, կըսէ սահմանադրութիւնն, ընկերութիւնը լուծեալ պիտի համարուի" այն ատեն միայն, բայց որովհետև այսպիսի բան մը տեղի չունեցաւ տակաւին, Հայկական Միութիւնը լուծուած չէ ուրեմն, այլ առկախ վիճակի մը ենթարկուած կը մնայ իբր երկու տարիներէ ի վեր՝ կուսակցական խնդիրներու պատճառաւ։

Քանի որ այսպիսի ընկերութեան մը պէտքը զգալի է այսօր, և քանի որ Հայկական Միութիւնը տակաւին գոյութիւն ունի, ինչ՞ու զայն շարունակելու փորձեր չըլլան՝ ընկերական պակաս մը լեցնելու համար։

Հայկական Միութեան փոխ-Ատենապետին պարտականութիւնն է անդամները ի մի գումարել այս խնդրոյն վերջնական լուծում մը տալու համար։

Մէկէ աւելի պատճառներ կան սակայն, որք կը հարկադրեն զմեզ Հայկական Միութեան վրայ հրաւիրել գաղթականութեանս, մասնաւորապէս անոր անդամոց ուշադրութիւնը, և զայն թմրութենէ սթափեցընելու գաղափարն ջատագովել հրապարակաւ։ Տեղական պէտքերը կը պահանջեն շարունակութիւնն այդ ընկերութեան, որ չէ թէ միայն քաղաքիս անդրանիկ միութիւնն ըլլալու համբաւը կը վայելէ, այլ ունի նաև բաւական գոյք, ինչ շատ դրամ և մի արժէքաւոր իւղանկար, ազգային ականաւոր նկարիչ՝ Ց. Այվազովսկիի կողմանէ նուիրեալ։

Հոս աւելորդ չենք սեպեր ըսել թէ Հայկական Միութեան անդամք եթէ թուլանան զայն կենդանացնել, ուրիշներ պիտի ստիպուին անշուշտ նոր կազմակերպութեան մը ձեռնարկել։ Սակայն, ամէն պարագայի տակ օրինաւոր և պարտաւորիչ է Միութեան անդամոց համար ի մի գալ, մէկ անգամ մի դէթ, վերջնական կարգադրութիւն մը ընելու համար։

Բայց թող վերականգնի Հայկական Միութիւնն։ Ամէն գաղթական ազգ ունի իր ընկերական միութիւն այս քաղաքիս մէջ։ Մենք Հայերս ենք որ զուրկ ենք անկէ, և դեռ կը պարծենանք թէ մենք՝ բաղդատմամբ ուրիշներու մեծ ազգ մ'ենք։

ԱՑՍ ԵՐԵԿՈՑԵԱՆ ԺՈՂՈՎԸ

Այս երեկոյ տեղի կ'ունենայ ընդհանուր ժողով մը Տ. Մաշթոց և Տ. Վաղինակ Վարդապետներու նախագահութեամբ՝ նոր Հոգաբարձութեան ընտրութիւն կատարելու համար։ Թերևս հարկ է ըսել նորէն թէ ժամանակ է որ ամէն ընտրող Հայ իր քուէն խղճի մտօք գործածէ արժանաւոր անհատներ ընտրելու ազգային և կրօնական այս կարևոր մարմնին։

Առանց անձնական խնդիրներ ի նկատի ունենալու ջանալու է ընտրել արժանաւորը, որպէսզի ապագային պատճառներ չը գտնուին տրտնջալու համար։

Ընտրութենէ առաջ ամէն պայքար և մրցում օրինաց գծած սահմանին մէջ, ներելի և օրինաւոր են։ Ընտրութենէն վերջ, դատապարտելի են միշտ։

ԴԱՏԵՐՈՒ ԱՆՎԵՐՋ ՇԱՐԺԸ

(Տ'էր Դատաւոր, Հայերու հետ երկար տարիներէ ի վեր ունեցած գործերուս կատարեալ փորձառութեամբ, այս ժողովուրդի մասին այն տխուր համոզման եկած եմ թէ, անոնց պէս ստախոս ժողովուրդ երկրագնդի վերայ գուն ուրեք կը գտնուի։)

Ուսթերի մէջ, մեզ համար անծանօթ գատի մը առթիւ, Ամերիացի փաստաբան մը ամենաստորին նախատականը —ստախօսութեան այս զազիր տիտղոսը—, որուն համար Հայ ազգը ամենաարժանը կը գտնէր աշխարհիս ազգերուն մէջ, փակցուցած է ոչ միայն նոյն դատին մէջ մաս ունեցող Հայերու, այլ նաև ամբողջ ազգի ճակատին։ Բայց փաստաբանին թունաւոր լեզուն մեզ չի պատճառեր այն խորունկ ցաւը որչափ որ ուզած է վիրաւորել, և ոչ ալ մենք պիտի պատասխանէինք տեղական Հայ մամուլին մէջ, եթէ երբէք Հայերէն կարդալու բարեբաղդութիւնը ունենար։

Այս տեսակ նկարագրի տէր անձերու կարծիքն չէ որ այնքան դառը վիշտ կը պատճառէ մեզ Հայերուս համար, որքան մեր մի քանիներու տխուր վարմունքը և ստորին բարքերը, որոնք միշտ կը պարզուին Նիւ Եորքի, Պոսթոնի, Ուսթերի և. Հայաբնակ քաղաքներու դատարաններուն մէջ, Ամերիկեան դատաւորներու առջև։ Բացարձակապէս աններելի ատելութեան, ստորին չահախնդրութեան, բուռն կրքերու և խորունկ տգիտութեան պատճառով երկու կամ աւելի հայեր իրարու դէմ այն տեսակ ստորնացուցիչ, ամօթալի և տղայական դատեր կը բանան՝ որոնք եթէ ո'չ ազգի մը, գէթ անհատներու բարոյական նկարագիրը մուրի չափ կը սևցնեն։

Մենք շատ մօտէն ծանօթ ենք մասնաւորաբար մի քանի Հայերու դատերու մանրամասնութիւններուն, որոնք պարզուեցան դատարաններու մէջ ամեմասաղտոտ յայտարարութիւններու տակ, և որոնք գէթ այդ դատարանի շրջանին մէջ անպատուած են Հայ անունը, Հայ բարքը։

Բարոյական այս ստորնացումին և փնասին վրայ աւելցուցէք նիւթական այն մեծ փնասները որոնք ընդհանրապէս կը կրեն երկու կողմի Հայերը, վճարելով ո'չ թէ միայն անխիղճ փաստաբաններուն, այլ նաև կը կողոպտուին Անգլիերէն երկու բառ կարտող կարգ մը աղտոտ արարածներէ որոնք այստեսակ պարագաներէ կ'օգտուին իբր թարգմաններ—յարգանք բացառութիւններու—։

Այսօրինակ պարագաներ կը պարզեն թէ ցաւալին մեր քանիներու այս ընթացքն է որ աւելի կը վշտացնէ Հայութիւն քան թէ մեր ազգին ուղղուած նախատականը։

Եւ որքան որ կծու կերպով կըրնանք քննադատել մեր ամբողջ ազգը ստախօս անուանող փաստաբանը, նոյնքան համարձակութիւնով չէ որ կրնանք մեղադրել այն օտարները, որոնք ներկայ լինելով այս դատերուն, կոկսին մեր վրայ չը նայիլ իբրև այն սուրբերը, որք իրենց նկարագրուած են տարբեր պարագաներու տակ։

ԹՐՕՑԻ ՀԱՅԵՐԸ

Թրոյէն մեզ հասած և այսօր հրատարակուած թղթակցութիւն մը կաւետէ թէ տեղական գաղթականութիւնը գրադարան մը կազմելու վրայ է, և թէ իրարու դէմ դատի մէջ չեն։ Մեր խնդակցութիւնները յայտնելով Թրոյի մեր հայրենակիցներուն, կը մաղթենք որ վերջնական կերպով մաքրուին մեր գաղութին մեջէն տխուր դատերուն անվերջ շարքը։

ՆԱՄԱԿ Կ. ՊՕԼՍԷՆ

Կ. Պոլիս, Նոյ. 28, 1897.

Օրմանեանը երկու ժամէն աւելի երկար խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ անցեալ օր Եպարքոսին հետ։ Պատրիարքարանի մէջ բարեկամ մը կը կարծէր թէ գաւառներու մէջ տիրող սոսկալի կացութիւնը ըլլայ խօսակցութեան գլխաւոր նիւթն, իսկոյն հեռացայ բարեկամէս, հասկնալով անոր կեղծելը, զի Օրմանեան մը կամ Եպարքոս մը լրջօրէն երկու վայրկեան չը պիտի զոհէին իրականպէս խորհրդակցելու ներկայ անտանելի դրութեան վրայ որ կըտիրէ Տրապիզոնէն մինչև Բաղէշ, ամէն տեղ։

Համոզումիս ճշմարտութիւնը տեսայ։ Տպագրական Տեսչութեան և Պատրիարքի հրամանագիրներն, երկուքն ալ Եպարքոսական հրամանէ մը ուղղուած, եկան հայերէն լրագիրներու խմբագրատունները, որով կազդարարուէր խմբագիրներուն ասկից վերջ պիտի պատժուին, եթէ յանդգնին լրագրական էջերուն մէջ, սովորականին համեմատ, Ազգային լուրեր, Գաւառական խռովութիւններ, Հայ Որբանոցներ, գրելու։ Այս խորագրերու պաշտօնական բանաձևներն են—Ազգային քրոնիկ, Տնտեսական տագնապ և Մանկատուններ։ Հայ թերթերն ալ սկսան գործադրել Օրմանեան-Եպարքոսի ստեղծած գրական այս հրաշակերտները։

Անձնական գանձու նախարար Փորթուգալ Մրքայէլ Փաշան մեռաւ, պընդողներ կան որ ոչ թէ բնական մահով։ Բայց ասոնց հաւատքը աւելի հիմնուած է այն իրողութեան վրայ թէ անձնական գանձու նախարարները ընդհանրապէս բնական մահով չեն մեկնած այս աշխարհէն։

Միքայէլ Փաշային յաջորդ նշանակուած է Յովհաննէս Պէյ Սագըզ, կաթոլիկ Հայը։

Տրապիզոնէն նամակներու մէջ երկարօրէն նկարագրուած է Ամերիկեան նշանաւոր թերթի մը կողմէն ղրկուած թղթակիցներու այնտեղ հասնելը։ Ասոնց գլխաւորը, կըսեն, Ամերիկայի հանրածանօթ քարոզիչներէն մին է։ Լրագիրը յատկապէս ղրկած է տոյս թղթակիցը որ Հայաստանի բոլոր կարեւոր քաղաքները շրջելով, ճշգրիտ կերպով տեղեկագրէ Հայաստանի այժմեան կացութիւնը և միևնոյն ժամանակ քննէ թէ վերջին կոտորածներու պատասխանատուութիւնը որո՞ւ վրայ կը ծանրանայ։

Նամակները շատ նպաստաւոր չեն խօսիր թղթակիցներուն վրայ և մեծ յոյս չեն տածեր ճշմարտութիւններուն մերկապարանոց պարզուելուն, քանի որ Սուլթանի թիկնապահներն Քարոզիչ-թղթակցին ամէն քայլին կը հետևին։

ԱՐԱՄ

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Նիւ Եորք, Դեկտ. 15 '97

Հայի կամ իր ապրուստը ճարելու համար իր ազգը ուրացողն շատ նուաստ ճանչցուած է, որուն գլխուն հազար ու մէկ նախատինք ու անարգանք կը թափեն։ Բայց երբ Հայ մը այս երկրին մէջ հոս ու հոն թափառելէ վերջ, Հայերու դիմելէ յետոյ գործ մը չի կրնար գտնել ապրուստ մը ճարելու համար, որպէսզի անօթի չը մեռնի, ի՞նչ ընելու է այդպիսին։ Եթէ այսպիսիներն Հրեայ ըլլային, ապրուստ մը ճարելու չափ գործ մը կը տրուէր իրենց Հրեաներու կողմէ. բայց մենք անկարեկից ենք այս մասին։ Այս պարագաներու տակ իր ազգութիւնն ուրացող Հայ մը այնչափ մեղադրելի չէ, որչափ մեղադրելի են անտարբերները, որք կարողութիւն ունին ձեռք կարկառել այսպիսիներուն։

Կան հոս Քահանաներ, Վարդապետներ, Պատուելիներ, Քարոզիչներ ու շատ մը Հայ մեծեր։ Ասոնք այս խնդրի վրայ լուրջ կերպով խորհելու են, որպէսզի այսպիսի անգործ Հայերն գէթ օրապահիկ մը ճարելու չափ գործ մը կարենան ձեռք ձգել։

Ց. ԿՈՒՐՃԵԱՆ

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ՀՈՎԻՒԸ

ՏԻԳՐԻՍԻ մէջ կը կարդանք թէ տեղւոյն Տ. Վահրամ Քահանայ պաշտօնէ դադրած է Հոգաբարձութեան նիւթական անձկութեան պատճառաւ։ Եթէ նիւթական անձկութիւնն պատճառ չըլլար, թերեւս չպիտի զարմանայինք Տ. Վահրամ հօր պաշտօնէ դադրման համար։ Հոգաբարձութիւն մը որ չաթթ մը առաջ Եպիսկոպոս մը բերելու յայտարարութիւն կընէր, չի՞ կրնար քահանայի մը փոքրիկ ծախքերը հոգալ։ Հարց մ'է որ բացատրութեան կը կարօտի, բայց Նիւ Եորքի Հայոց անկերպարան վիճակը տեսնելով՝ մենք ալ յարմար առթի մը կ'սպասենք այս հետաքրքրական հարցի բացատրութիւն ըսելու։

(Եփրատ)

ՓՇՐԵՆՔ ՄԵՐ ԱՆՈՒՐ

(Տուներուն առաջին տառերը կը հեգեն ՏԻԳՐԻՍ։)

Տիգրիս կը սիրեմ ինչ որ դու ունիս,
Հայրենի անուն, մայրենի լեզու,
Անուշ մի բարբառ թարգման իմ սրտիս
Թրթռուն թելերով իմ անգին լեզու։

Ինձ թէ անուանէդ ցօղիկ մը տայիր,
Հայրենեաց սիրուն գետակէն բերած,
Եթէ երբեմն ալ սողալով գայիր,
Տեսնելու սրտիս խորքերն այրած։

Գարուններ հոնտեղ աչունի հանգոյն,
Մաղիկ մը չունին ոչ կանանչ մի բոյս,
Կեանքի տերեւներ չորցած և անգոյն,
Պիտի գտնէիր ամեն բան անյոյս։

Բոպէ մը հոգիս թռիչ ունենար,
Թռչելու դէպի Տիգրիսի ափեր.
Տեսնել այդ տխուր գետը վշտահար,
Եւ իւր ալիքներն վազող անհամբեր։

Ինչ՞ու միշտ փրփուր, ինչ՞ու միշտ արցունք,
Դողդոջ հարցումս ուղղէի նրան,
Ինչ՞ու չեն երգեր քո հովտաց թռչունք
Մարգեր սուգ հագած դամբանի նման

Սիրուդ կարօտով ու քեզ յիշատակ,
Թերթիկ մի նուէր քո կեանքին տխուր
Փնտռենք մեր յոյսը Տիգրիսի յատակ,
Կարդալով զնա, փշրենք մեր անուր։

Ղ. ՊՕՃԱՃԵԱՆ

ԱՆՏՐԷ ԵՒ ԻՐ ՕԴԱՊԱՐԻԿԸ

Հետաքրքրութիւնը մարդուս հետ ծնած է։ Անծանօթը գտնելու կամ գիտնալու բնական տենչը նախապատմական մարդուն համար այնչափ զօրաւոր չէր, որչափ է այսօր զարգացեալ ժողովրդոց մէջ, զի գիտութիւնը կը բերէ իրեն հետ բնութիւնն և անոր գաղտնիքները խուզարկելու փափաք մը, որոյ համար աշխատող և շատ անգամ կեանքերնին տուող գիտնականաց անուններն մեծ հատոր մը կրնան լեցնել։ Հին մարդը չէր հետաքրքրուէր թէ ի՞նչ էր Բեւեռը, կամ թէ ի՞նչ կար հոն։ Անոր միտքը սահմանափակ էր աւելի. փնտռելու և խուզարկելու տենչը տըկար իր էր մէջ։

Բեւեռը գտնելու փափաքը մին է այն խնդիրներէ, որք գիտական աշխարհին ուշը գրաւած են այսօր։ Ոմանք մահու գաղտնիքը կուզեն պարզել. ոմանք գերեզմանէն անդին թափանցել կ'աշխատին. ոմանք աստղերը բարձրանալ կը ջանան, և ոմանք ալ կը հաւատան թէ Երկրագունտը—մեր բնակած տունն—լաւ չի խուզարկած հարկ չ'կայ մինչև երկինք բարձրանալ, նման այն մարդուն որ դեռ չի գիտցած թէ քանի սենեակներ ունի իր տան մէջ կ'աշխատի ովկեանին անդունդները խուզարկել։

Հիւսիսային Բեւեռը գտնելու համար աւելորդ է ըսել թէ ներկայ դարուս մէջ բազմաթիւ անյաջող փորձեր եղած են այլ և այլ գիտնականներու կողմանէ, բայց հիւսիսային սառը—բեւեռ՝ այդ հաւատարիմ պահապանը—ասոնցմէ շատերն սովամահ ու սառնամահ ձգած է բեւեռի նեղ ճամբուն վրայ։

Այս անծանօթ երկիրը—եթէ նեռելի է այսպէս անուանել—գտնելու վերջի փորձն Հէր Անտրէ անուն Շուէտացի օդաբան մը ըրաւ այս տարի երկու ընկերներու հետ, որոց բոլոր ծախքերն հոգացուեցան Օսկար թագաւորի և ուրիշ երկու հարուստ անձանց կողմանէ։ Անտրէ իր նախորդներէ բոլորովին տարբեր ուղի մը ընտրեց—օդապարիկով փորձեց բեւեռը հասնիլ, և խուզարկել երկրագունտի այս անծանօթ մասը՝ յօգուտ գիտութեան։

Հէր Անտրէ 1882ին, Ըսփիթսպէրկէն գտնուած ատեն, առջի անգամ յղացաւ այս կերպով բեւեռը հասնելու գաղափարը. և 93ին սկսեց վերելքի փորձեր ընել, երբեմն լրկ փորձի և երբեմն գիտական նպատակի համար։ Նոյն՝ տարւոյ Սեպտեմբերին Անտրէի օդապարիկը անգամ մը փոթորիկի բռնուեցաւ Պալթիկ ծովին վրայ, և քիչ մնացեր էր որ ականաւոր Շուէտցին զոհ երթար իր այդ օրուան փորձին, բայց բաղդը օգնեց Անտրէի, որ յաջողեցաւ թրջած և վիրաւոր կղզիի մը վրայ իջնել։ Անտրէի նախնական փորձերու մէջ նշանաւոր է Կօթէնպըրկէն դէպի Կօթլանտ ըրած ճամբորդութիւնը։ Այս կղզիներու հեռաւորութիւնը 300 մղոնի չափ կը հաշուի։

Երկու տարի առաջ Անտրէ իւր յատակագիծը ներկայացուց Շուէտի Գիտութեանց Ակադէմիային, յետոյ Լօնտոնի Աշխարհագրական Վեհաժողովոյն։ Այդ օրէն այս խնդիր սկսեց ընդհանուր աշխարհի ուշադրութիւնը գրաւել։ Շուէտի Օսկար թագաւորը և ուրիշ ականաւոր անձինք օգնեցին Անտրէի իր դժուարին ձեռնարկը դիւրացնելու համար։ Անցեալ տարի յանդուքն Շուէտացին կարողացաւ վերջապէս կազմ ու պատրաստ ունենալ ամէն բան մեկնելու համար։ Բայց հովերն աննպաստ ըլլալով, յետաձգուեցաւ ճամբորդութիւնն մինչև այս տարի։

Անցեալ մայիսի 18ին բեւեռի ճամբորդներն Կօթէնպուրկէն կառավարութեան կողմէ յատկացուած երկու շոգենաւերով, ճամբայ ելան դէպի Ըսփիթսպէրկէն, իրենց հետ ունենալով օդապարիկն, կազ պատրաստող և այլ գիտական կարևոր գործիքներ և ըստ բաւականին պաշար։ Տասներկու օրուան ճամբորդութենէ վերջ սոքա դժուարութեամբ կրցին հասնիլ Տան կղզին, որ սառոյցով շրջապատած էր այն ատեն։ Այս վերջի կայարանն էր։ Օդապարիկն անկէ պիտի թռչէր՝ ճամբորդութեան մընացեալ մասը լրացնելու համար։ Յուլիս մէկին ամէն բան պատրաստ էր մեկնելու համար, բացի նպաստաւոր հովէ մը որուն սպասեցին շաբաթէ մ'աւելի։ Գիշեր մը, սաստիկ փոթորկի մը ժամանակ, քիչ մնացեր էր օդապարիկն թռէր՝ առանց ճամբորդներն առնելու։ Եղած էր բոպէ մը յորում՝ հակառակ ամէն ջանից՝ մեծ գունտը քանի մը կանգուն բարձրացած էր՝ փախչելու նըպատակաւ, բայց բարեբաղդաբար կամ դժբաղդաբար Անտրէ և իւր ընկերներն յաջողած էին անոր փախուստն արգիլել։ Յուլիս 11ին նըպաստաւոր հովը փչել կսկսի։ Նոյն օր Անտրէ և իւր երկու ընկերները՝ Ըսարինտպէրկ և Ֆրէնքէլ ճամբայ կելնեն՝ իրենց բաղդն ու կեանքը մեծ օդապարիկին յանձնելով։ Բանաստեղծական եղած է մեկնումը։ Մեծ գունտը, որ Արծիւ անուանուած էր, կամայ կամաց կը բարձրանայ, երբ կապերն կը քակուին ու աւազի պարկերը մէկիկ մէկիկ կը կտրուին յուզարկաւորաց կողմանէ։ Հարկ չէ նկարագրել ցոյցերն որ եղան հոն։ Ողջերթի աղաղակներուն հետ Արծիւն կը թռի վերջապէս՝ արծուի մը նման սրանալով՝ անծանօթ աշխարհէն լուրեր բերելու համար...։

Անտրէ իրեն հետ առած էր հարիւր հատ կրթեալ աղաւնիներ, որք Ըսթոքհոլմի մէկ օրաթերթի կողմէ նուիրուած էին իրեն։ Այս աղաւնիներու պաշտօնը պիտի ըլլար լուր բերել երկնից ճամբորդներէն՝ հետաքրքիր աշխարհի մտահոգութիւնը մի քիչ հանդարտեցնելու համար։ Բայց աղաւնիները չեկան։ Արծուի ճամբորդներէն լուր մը առնուած չէ տակաւին։ Թէև քանի մը ամիս առաջ մի քանի լրաբեր աղաւնիներ բռնուեցան, բայց բերուած լուրերուն բնութիւնը հաստատեց թէ այդ լրաբերները խաբեբաներու կողմէ արձակուած էին՝ զաշխարհ խաբելու համար։ Դեռ քանի մը շաբաթներ առաջ Շուէտի կառավարութեան կողմանէ մասնաւոր շոգենաւ մը գնաց Արծուի և անոր ճամբորդներուն հետքը փնտռելու համար. բայց ձեռնունայն դարձաւ՝ վհատութիւն բերելով անոնց որք լուրի մը կսպասէին։ Անտրէ ըսած էր մեկնելէ առաջ թէ երեք կամ վեց ամիսէ առաջ կարելի չէր լուր մը ակնկալել Արծուէն, և թէ մէկ կամ երկու տարիէն հազիւ պիտի կարողանար վերադառնալ առաստութեան երկիրներն։ Բայց մինչև հիմայ ոչինչ լսուած ըլլալով բեւեռի ճամբորդներէն՝ ընդհանուր կարծիքն է թէ Անտրէ և իր ընկերներն կորսուած են՝ ուրիշ բեւեռախոյզներու բաղդին հանդիպելով։ Բայց այսու հանդերձ դեռ սպասողներ և յուսացողներ շատ կան քաղաքակիրթ երկիրներու մէջ։ Ինչ որ ալ ըլլայ իրողութիւնն, որ գաղտնիք մ'է հիւսիսային բեւեռին նման, հաւանականութիւնն աւելի անոնց կարծիքն է, որք խուզարկուներն կորսուած կը նըկատեն։

Դեռ ո՞վգիտէ թէ քանինե՞ր պիտի զոհուին բեւեռն ու անոր սառած սահմաններէն անցնելու համար...։

ՄԱՆՐԱԼՈՒՐՔ

—Պրուքչիրի (Թէքսաս) տեղական թերթին մէջ կը կարդանք թէ Վ. Մ. Տօնիկեան խանութ մը բացած է հոն զանազան տեսակ ապրանաց. մտադիր է նաև մի մեծ շտեմարան հաստատել ցորենի, կառքի, և այլ տեսակ ապրանքներու վրայ գործ ընելու համար։

—Նոյն թերթը կը պատմէ թէ 6-7 տարիներ առաջ Հայ գաղթականութիւն մը հաստատուած է Պրուքչիր, և սկսած է շերամաբուծութեամբ զբաղիլ։ Այս գործ բաւական յաջողած է թէև, բայց արտադրած խոզակներն վաճառելու դժուարութեան հանդիպելով, Հայք ձգած են այդ գործ։ Թերթը կը թելադրէ ուշադրութիւն դարձնել այս կարևոր խնդրի վրայ։

—Դարձեալ նոյն թերթն գովեստիւք կը խօսի Պրուքչիրի և շրջակայից Հայերուն վրայ և կը ծանուցանէ թէ ջանքեր կըլլան այդ կողմեր նոր Հայկական գաղութներ հաստատելու համար։

—Շիքակոյի Հայ ուսանողները ակումբ մը հաստատած են հոն։

—Շնորհիւ Հայր Վաղինակի ջանից, այս տարի Փրովիտէնսի գիշերուայ դպրոցները 200ի մօտ Հայեր կը յաճախեն։ Ուսթրրի Հայ աշակերտաց թիւը 50ի չ'հասնիր, և հետզհետէ կը նուազի։

—Ի մօտոյ Պօսթոնի մէջ Հայ և Ամերիկացիներէ խառն բարեգործական ընկերութիւն մը պիտի կազմուի Հայ որբերն հոգալու նպատակաւ։

(Եփրատ)

—Այսերեկոյ թիւ 175 Ուէսթ 23րդ փողոցի հօլը պիտի կատարուի Հոգաբարձութեան ընտրութիւնը՝ նախագահութեամբ Վեհ. Հայրիկի երկու ներկայացուցիչներուն, Սրժ. Տ. Վաղինակ Վ. Սիսակեանի և Տ. Մաշթոց Վ. Փափազեանի։ Այս առթիւ Աղգ. Հոգաբարձութեան ցրուած հրաւիրագիրներուն նայելով, վաղը Վեհ. Հայրիկի ներկայացուցիչներէ մին Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ սովորական եկեղեցիին մէջ։ Հաւանականաբար Տ. Մաշթոց Վարդապետն պիտի լինի պատարագիչ Ս. Հայրն։

Դ. ՀԱՆԵԼՈՒԿԸ

Մեր չորրորդ հանելուկը լուծած են հետեւեալները.

Տիկին Մարիամ Նաճառեան, Տրք, Ա.Ս. Լեւոնեան, Պ. Միհրան, Ա. Մ. Ց. Պորզագեան, Մ. Հապէշեան, Ա. Սէմէրճեան, (Փրովիտէնս), Ս. Իւթիւճեան, Ց. Խ. Պողոսեան, Վ. Ս. (Փրովիտէնս), Հ. Գավուգճեան, Պ. Ա. Գաբրիէլ, Ս. Մանուկեան, Ս. Երանեան, (Փրովիտէնս), Գ. Ռստանիկեան, Ց. Մ. Սարգիսեան, Առիւծ, Ահարոն, Գ. Եփրեմեան, Ղ. Պոյաճեան, Մ. Զազմազճեան, (Հըտսըն) Ց. Աշճեան, Ցարութիւնեան, Մ. Դաւիթեան, (Միսըլպօրօ), Գ. Շուշանեան, (Ուսթրը)

Մրցանակ ստացած են՝

1—Ա. Ս. Լեւոնեան, Պօսթոնէն, նուիրած է տեղւոյն Հայոց Բար. Ընկ. 2. Պ. Միհրան, նուիրած էնիւ Եորքի Հ. Ե. Թանգարանին. 3. Տիկին Նաճառեան, Նիւ Եորք. 4 Ա. Մ. նուիրած է Լոնտէնի Հայոց Թանգարանին. 5. Ց. Պորզագեան, նուիրած է Նէշուէլի Գրադարանին. 6. Մ. Հապէշեան, Նիւ Եորք։

Հանելուկին լուծումն է՝ արագիլ։

Ա. և Բ. Հանելուկներուն համար բաւական պատասխաններ առած չը լինելով՝ լուծումն կը յետաձգենք։

Տիկինը—Տօքթէօռ, լեզուս կը ցաւի, ի՞նչ ընեմ.

Տօքթէօռը—Լեզուդ հանգստանալու պէտք ունի։ ՍՈՒԻՆ

ՆԱՄԱԿ ՆԷՇՈՒԷԷՆ

15 ԴԵԿՏ.

Զը նայելով տեղւոյս Հայ գաղթականաց նուազութեանը, որ կը բաղկանայ հինգ ընտանիքներէ՝ 65 անձերէ բաղկացեալ, իր մէջ ունի մի երիտասարդութիւն, որ տարիէ մը ի վեր ամեն ճիգ կը թափէ Գրադարանի մը հաստատութեան: Անցեալ տարի կազմելով մի դերասանական խումբ, ներկայացուց Վահէթագաւորի ողբերգութիւնը Լօվէյի, Լօուէնսի և Նէշուէի մէջ, որմէ գոյացած հասոյթէն գրադարան մը հաստատելու յուսով, սակայն թատերական և այլ միջոցներու պակասութեանց պատճառաւ, դերասանները հարկադրուեցան կարծուածէն աւելի դրամ ծախսել այս ներկայացման, և հետևաբար եկամուտըն բաւական չեղաւ գրադարանի մը հաստատութեան համար:

Արժ. Մաշթոց Վարդապետ երբ տեղս այցելեց, խրախոյս մը տուաւ ժողովրդին, և կազմեց Հոգաբարձութիւն մը, ու հանգանակեց 60 Տօլի. չափ դրամ, որով մի գրադարան հաստատելու վրայ ենք, բաւականաչափ գրքերով ու քանի մը նուիրեալ լրագիրներով:

Արդ սոյն դերասանական խումբը Ուսթըր պիտի ներկայացնէ Դեկտ. 25 ին վերոյիշեալ ողբերգութիւնը, մեծ յոյս ունենալով որ տեղւոյն ազգայնոց քաջալերութիւնը մեծ օգնութիւն մը պիտի ըլլայ նորահաստատ գրադարանին:

ՋՈՋԻԿ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Մ. ՂՈՒՄՐԻԿԵԱՆ,

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԴԵՐՁԱԿ:

Թիւ 628 3րդ Աւէնիւ, Նիւ Եօրք:

ՏՆՂԱԿԱՆ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ

Ընտիր կերպասեղէններէ վայելուչ հագուստներ կը շինէ դիւրամատչելի գիներով:

ԿԱՂԱՆԴՋԷՔ

Երիտասարդէ մը առ Հայ օրիորդ մը և փոխադարձաբար, նոյնպէս մէկ բարեկամէն ուրիշ բարեկամի մը նուիրելու ամենէն յարմար, գնահատելի, և օգտակար ԿԱՂԱՆԴՋԷՔ է Էլիաս Խալաֆ և Ընկ. սոյն հրատարակած

ԻՆՔՆՈՒՍՈՒՑԻՉ

ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

(Կարճ ժամանակի մէջ և խիստ դիւրին ոճով Անգլիերէն սորվելու միջոց):

Ցօրինուած է Գերմանական և Ամերիկեան Մանկավարժական նորագոյն մեթոտներուն համաձայն, և յարմարցուած՝ Մարդակազմութեան և Իմացական փիլիսոփայութեան նորագոյն պահանջքներուն ու Ամերիկայի Հայոց Իմացական կարողութիւններուն և Տեղական պահանջքներուն:

Կը պարունակէ աւելի քան 3,000 ամենէն շատ գործածուած բառեր, իրենց Ամերիկեան ՄԱՔՈՒՐ հնչումներով և Ամերիկեան նշանակութիւններով: Գիտական բառերու առջև աւելցուած են Քերականական, Պատմական, Աշխարհագրական, Աստղաբաշխական, Չափաբերական և Ընկերաբանական զանազան ծանօթութիւններ:

Գինն է $ 2.00

Ամեն անոնք, որք փութան գնել սոյն գրքէն մինչև Դեկտ. 20, 1897. Էլիաս Խալաֆ և Ընկ. կազմէ պիտի ստանան և ՁՐԻ, իբրև ԿԱՂԱՆԴՋԷՔ, մէյ մէ օրինակ

ՊԻՏԱՆԻ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ

Կը պարունակէ Միայն. Նանհազաց Գաղթականական, քաղաքացի լինելու, Քուէարկութեան, Դրամափոխութեան Ամուսնութեան, Ամուսնալուծութեան Թղթատարական, Հնչաբական, և վճարագրի օրէնքներն:

Կը ցուցնէ գործ երթալու միջոցներն, և պատահմամբ փտած ատեններուն Բժշկական Օգնութիւններ հասցնելու կերպերն:

Կարժէ որ ամեն Հայ միշտ Ձեռքի վրայ ունենայ Այս գրքոյկ: Կը խնայէ ԴՐԱՄ ԺԱՄԱՆԱԿ, ԿԵԱՆՔ:

Սոյն գրքերն ստանալու համար դիմել առ

B. R. TOROSSIAN,
41 East 69th Street,
NEW YORK, N. Y.

ԱԶԴ

Նէշուէի դերասանական խումբը յառաջիկայ Շաբաթ երեկոյ, Դեկտ. 25 ին Ուսթըրի Սբ. Փրկիչ Եկեղեցւոյ ժողովասրահին մէջ պիտի ներկայացնէ Վահէ թագաւորին ողբերգութիւնը, աջակցութեամբ տեղական գրադարանի վարչութեան և կանանց օժանդակ միութեան, ի նպաստ Նէշուէի նորահաստատ գրադարանին:

Իգիմաց Նէշուէի Դեր. Խմբի.

Քրարտուղար — Խմբապետ

ՊԱՏՐԻԿ ԿԷՎԻՇԵԱՆ — Յ. ՊՍՐՋԱԿԵԱՆ

ԿՈՒԶՈՒԻ

Տարիքը առած Հայ կին մը կուզուի յՈւսթըր 5 երիտասարդաց համար տուն պահելու պաշտօնով: Փափաքողք պարտին դիմել ՏԻԳՏԻՍի Խմբագրութեան:

—o—

Հայ կին մը կամ աղջիկ մը որ կերակուր եփելու և տնական առօրեայ գործերու վարժ է:

Դիմել անձամբ և կամ ամակով Երկուշաբթի, Դեկտ. 13ին:

81 ԻՍԹ 116րդ Փողոց, Ն. Ե.:

ԱԶԴ

Պատիւ ունինք ծանուցանել թէ ՏԻԳՐԻՍի տպարանին մէջ կը տպուի, ծանուցումներ, այցետոմս, տետրակներ և այլ ամէն տեսակ գործեր, գոհացուցիչ գներով: Մեր տպարանին մէջ տպուած ազգային և կրօնական հրաւիրագիրները կարտատպենք նաև ՏԻԳՐԻՍի մէջ առանց աւելորդ ծախքի:

ԽԱՂԱԳՈՂՆԵՐ

Կարգ մը դեղարաններ "զօրացուցիչ ըմպելիքներ" անուան տակ անչափ խառնուրդներ կը ծախեն:

Մեր Հայրենակիցներն զգուշացնել պարտականութիւն համարելով, կը հրաւիրենք մեր Օ. Հ. Մօլթ Էքսթրաքթը փորձել:

ԳԻՆՆ Է 20 ՍԷՆԹ:

ՈՒԻՆՏԶԸՐ ՏՐԸԿ ԸՍԹՕՐ,

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆ,

472 3րդ Աւէնիւ, Նիւ Եօրք:

Յ. Տ. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ պատիւ ունի ծանուցանել թէ դեղագիրներ կը պատրաստէ խիստ աժան գիներով:

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Գ. ԽԱՉԵՐԵԱՆ

ԺԱՄԱԳՈՐԾ

Թիւ 388 3րդ Աւէնիւ, Նիւ Եօրք:

Կը նորոգէ, խիստ չափաւոր գըներով, պատի և գրպանի ամէն տեսակ ժամացոյցներ: Բոլոր դիմողներն գոհ պիտի մնան:

Վ. ՃԻՆԻՇԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել թէ կաղանդի եղնիկեան ատթիւ իւր գիշերային դպրոցը գոց է. պիտի վերաբացուի Յուն. 3 ին. 98.

Ս. ՐՕԶԷՆՍՈՒԷԿ

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ

Դերձակի վերաբերեալ ամէն տեսակ ապրանքներ. մետաքսեայ ընդուս, ապըրշում, թաւիշ, կոճակ և այլն, խիստ աժան գներով: Հայ դերձակներուն համար մասնաւոր զեղչ, եթէ ՏԻԳՐԻՍը ցոյց տան:

72 ՕՐՉԸՐՏ ԸՍԹՐԻՏ, ՆԻՒ ԵՈՐՔ

ՃԷ՛ՅՄԸՍ ՍԱ՛ԿԸՐ

Վաճառական ամէն տեսակ ընտիր սաւեղէններու, խիստ գոհացուցիչ գներով. Հայ դերձակներ կըրնան իրենց պաստեղէնները գնել այս տունէն շատ աժան գներով:

246 Քանալ Ըսթրիթ

ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԴՊՐՈՑ

ԱՆԳԼԻԵՐԷՆԻ

Ո՛վ է Հայ կրնայ դիւրամատչելի գներով ուսանիլ Հասարակ ընթերցանութիւն, Խօսակցութիւն, Նամակագրութիւն, Տոմարակալութիւն, Թուաբանութիւն, Առևտրական գիտելիք, Գեղագրութիւն, են. են.:

Դասեր կաւանդուին մասնաւոր խնամօք և բոլորովին առանձին: Մանրամասնութեանց համար դիմել ՏԻԳՐԻՍի խմբագրութեան:

Ռ. Ե. ԱԼԹՈՒՆԵԱՆ

Դասատու

ԿՕՇԿԱՎԱՃԱՌ ԵՒ ԿՕՇԿԱԿԱՐ

239, ԻՍԹ 26րդ. Փողոց, Ն. Ե.

Ամէն տեսակ կօշիկներ թէ արանց և կանաց, թէ աղջիկանց և տղայոց, կը վաճառենք չափաւոր գներով: Կը կարենք ապսպրուած նոր կօշիկներ ու կը նորոգենք հիներն խիստ վայելուչ կերպով:

Ա. ԹՕՓՈՒՋԵԱՆ

ՄԵՐ ՆՈՒԷՐՆԵՐՆ

Հետևեալներն անոնց մաս մ'են այն բազմատեսակ ապրանաց զորս ունինք մեր տրամադրութեան տակ իբր նուէր տալու համար մեր կտրօններու փոխարէն: Անոնց բոլորի ցուցակը անկարելի է հրատարակել ՏԻԳՐԻՍի մէջ՝ տեղւոյ անձկութեան պատճառաւ: Այս մասին գաղափար մը տալու համար կը բաւականանանք ըսել թէ այդ ապրանաց կատարեալ ցանկը 126 երեսնոց է բաղկացեալ տետրակ մ'է, որոյ մէջ ոչ միայն շէնքերն կան, այլ ամէն իրերու պատկերներն և բացատրութիւնները դրուած են անգլիերէն լեզուով: Այս տետրակներէ կը ղրկենք փափաքողաց 5 սէնթ նամակադրոշմի փոխարէն:

Մեր ամէն տեսակ ապրանքներէն կը յղենք նաև ամէն անոնց որք կտրօն չ'ունենալով՝ դրամ կամ նամակադրոշմ կը ղրկեն արժէքին փոխարէն:

• Փոխադրութեան ծախքը գնողնեմուն վրայ է.

Աճան տեսակներ ունինք,

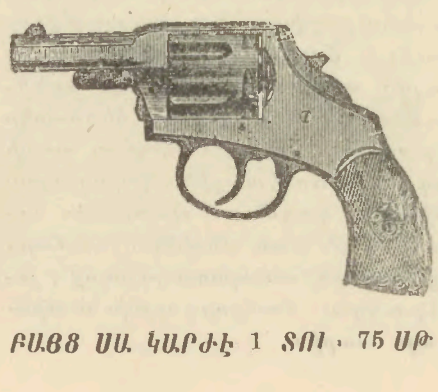

ՌԱՑՑ ՍԱ. ԿԱՐԺԷ 1 ՏՈԼ · 75 ՍԹ

ՈՍԿԵՊԱՏ ԺԱՄԱՑՈՅՑ

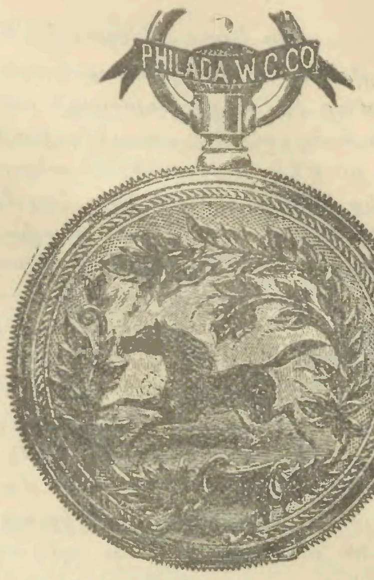

ԳԻՆ. 7 ՏՕԼ. 85 ՍԷՆԹ.

ԿԱՂԱՆԴՋԷՔԻ ՆՈՒԷՐ

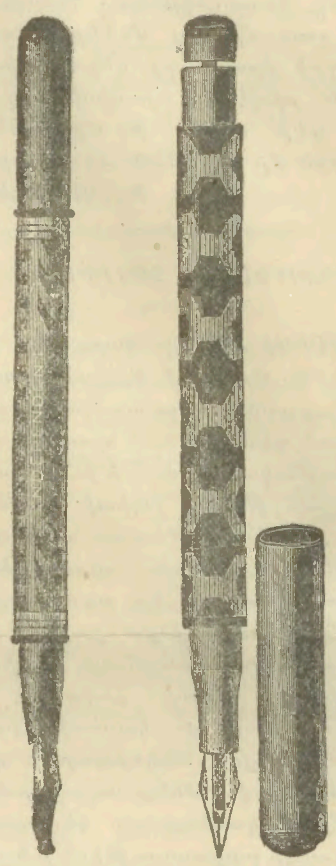

ԱՏԸ 1 ՏՕԼ.—50 ՍԷՆԹ.

ՄԵՐ ՆՈՒԷՐՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

Արանց և տիկնանց համար յատուկ զմելինքր, մատանիներ, զանազան կոճակներ են. [illegible]

Այս զմելիին հատ մը միայն

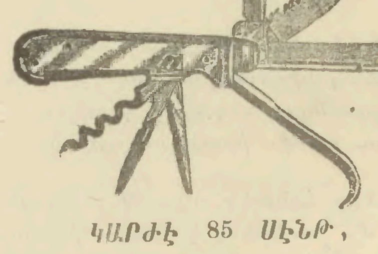

ԿԱՐԺԷ 85 ՍԷՆԹ,

ԱՅՍ ԿԱՆԱՆՑ ԱՍԵՂՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

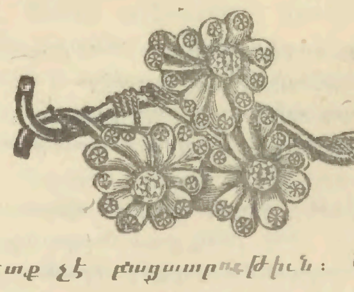

պէտք չէ բացատրութիւն: Կանայք

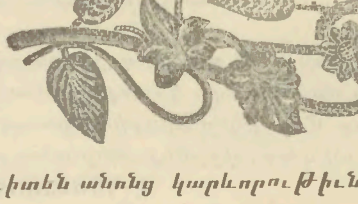

գիտեն անոնց կարևորութիւնն:

ԿԱՐԺԷ 52 ՍԷՆԹ